

Het heiligenboek

Johannes Bosco (2). Een modern pedagoog *Tom Zwaenepoel*

Met zijn salesiaanse opvoedingsstijl wil Johannes Bosco (1815-1888) de jeugd begeleiden op haar zoektocht naar vrijheid, zelfstandigheid en zingeving. Don Bosco wil jongeren ruimte bieden om verantwoordelijkheid te dragen in concrete situaties, met de nadruk op verbondenheid en dialoog tussen jongeren en volwassenen. Als opvoeders en leerkrachten voor leerlingen aanspreekbaar zijn, ontstaat wederzijds vertrouwen. Bij Bosco's dood waren er al 250 huizen in Europa en in Amerika die werkten in die geest. Vandaag vormen de salesianen met bijna 17.000 leden de tweede grootste mannenorde (na de jezuïeten), verspreid over meer dan tachtig landen. Ze zetten zich op verschillende manieren in voor de opvoeding en begeleiding van jongeren, in scholen, in centra voor bijzondere jeugdzorg en op speelpleinen. Vooral de 'pedagogie van de voorzorg' is typerend voor Don Bosco. Door opvoeding, school en beroepsopleiding bereiden jongeren zich menselijk en christelijk voor op hun verantwoordelijkheid in familie, maatschappij en kerk.

„Johannes Bosco drukte zijn stempel op zijn werk door een unieke stijl van heiligheid. Het is deze heiligheid die de wereld vooral vandaag nodig heeft. Wees

zoals de heilige Johannes Bosco enthousiaste leerkrachten en geestelijke leiders, heiligen en op- leiders van heiligen!” Dat schreef Joannes-Paulus II in zijn boodschap aan de deelnemers aan het 25ste algemeen kapittel van de congregatie van de salesianen van de heilige Johannes Bosco (22 februari 2002).

Opvoeders, leerkrachten en directie van scholen en internaten kunnen van deze heilige heel wat didactische wijsheden opdoen. Zo schrijft hij: „Opvoeding is een zaak van het hart” (*Epistolario*, 4, 209). In zijn 'pedagogische principes' luidt het als volgt: „Maak geen ijskoude bemerkingen, zeg geen kwetsende woorden. Zeg de schuldige gewoon: 'Ik ben niet tevreden met jou.' In negen van de tien gevallen volstaat dit.” En voorts: „Laat de vrijheid een brede ruimte. Discipline is een middel, geen doel. Gooi de hond in het water, hij zwemt!” Bosco's levensmotto was: „De jongeren moeten niet alleen bemind worden, ze moeten ook weten dat ze bemind zijn.”

De in 1934 heilig verklaarde Don Bosco had vele volgelingen. Twee van zijn naaste medewerkers werden trouwens door de Kerk heilig verklaard: zijn vriend en raadgever Jozef Cafasso en zijn lievelingsleerling Dominicus Savio.

Josef Cafasso wordt in Castelnuovo d'Asti geboren in een welvarende boerenfamilie (1811). Door een misvormde ruggengraat is de jongen klein van gestalte en kreupel. Al in zijn vroege jeugd wordt hij de 'kleine heilige' genoemd. Na zijn priesterwijding (1833) ontfermt hij zich samen met Johannes Bosco over het geestelijke en zedelijke leven in Turijn. Hij wordt een bekende biechtvader, voelt zich aangetrokken door het lot van de gevangenen en ijvert voor betere leefomstandigheden in hervormde gevangenissen. Hij ondersteunt, bekeert en begeleidt veroordeelde gevangenen naar de plaats van hun terechtstelling. Omdat velen onder hen meteen na hun bekering, de biecht en de absolute, worden opgeknoopt, bestempelt Cafasso hen als de 'gehangen heiligen'. Hij sterft in 1860. Vandaag draagt de 'galgenprijester' het patronaatschap van gedetineerden en gevangenen. Jozef Cafasso is de patroon van gevangenen en ter dood veroordeelden.

Dominicus Savio, zoon van een smid, groeit op in een kroostrijk gezin. Al op heel jonge leeftijd heeft hij een grote verering voor Maria. Vanaf 1854 wordt Johannes Bosco zijn opvoeder, geestelijke leider en biechtvader. Op school heeft de jongen een religi-

euze drang naar volmaaktheid, boetedoening en priesterschap. Hierdoor geldt hij als voorbeeld voor zijn leeftijdsgenoten. Hij helpt bij Bosco's pedagogisch jeugdpastoraal in Turijn en Piemonte en sticht de Compagnia dell'Immacolata, het Onbevleete verbond. Hier komen de actiefste leerlingen samen en staan de biecht, de communie en de Maria-verering centraal. Dominicus overlijdt aan tuberculose. Hij is bijna vijftien jaar oud.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, 345 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 209 8041 7.

Omroep

28 oktober, 14.50 uur, VRT één. Op twee na laatste aflevering van de 54-delige detectiveserie *Maigret* (met Bruno Cremer in de hoofdrol) naar het werk van Georges Simenon. Vandaag *Maigret et la demoiselle de compagnie*.

28 oktober, 20.40 uur, Canvas. In de ARTE-documentaireserie *Mystères d'archives* over belangrijke of tot de verbeelding sprekende gebeurtenissen uit de twintigste eeuw *Tour de France 1959*, over de eerste rechtstreekse uitzending (van een bergrit) in de onsterfelijke wielervedstrijd.

30 oktober, 14.05 uur, VRT één. *The Great Race*, komische avonturenfilm uit 1965 over een autorace in 1908 van New York naar Parijs. Met onder meer Jack Lemmon, Tony Curtis, Natalie Wood en Peter Falk.

30 oktober, 22.20 uur, VRT één. Voorlaatste aflevering van de tiendelige serie *Brazilië voor beginners*. Vandaag met Karel Van Eetvelt over *Technologie en onderneming*. De gedelegeerd bestuurder van werkgeversorganisatie Unizo staat ter plekke paf van de economische boom in Brazilië.

30 oktober, 12 uur, Canvas. *Paleisconcert 2011*, traditioneel herfstconcert in de troonzaal van het koninklijk paleis, met Lorenzo Gatto (viool) en Roberto Giordano (piano).

De vrome kudde

Trucje Ingezonden door Urbain Vrijdaghs

Een Belg zegt tegen zijn Hollandse vriend:

– Ik ken een trucje om gratis te gaan eten.

– Fantastisch zeg. Welk trucje dan?

– Ik stap een restaurant binnen en bestel een voorgerecht, een hoofdschotel en een dessert. Vervolgens neem ik mijn tijd met een koffie en een cognac. Ik wacht tot sluitingstijd. Als bijna alle stoelen op de tafels staan, komt natuurlijk de ober vragen of ik wil afrekenen. Dan zeg ik hem: „Maar ik heb al afgerekend met uw collega die reeds vertrokken is.” Klaar is Kees.

– Geweldig! Zullen we jouw trucje morgen eens uitproberen?

Zoals afgesproken gaan ze 's anderendaags naar het restaurant en alles verloopt zoals verwacht. Tegen het sluitingsuur komt de ober en vraagt of ze willen afrekenen. De Belg antwoordt:

– Excuseer, mijnheer, maar wij hebben al betaald aan uw collega die reeds vertrokken is.

Waar de Hollander prompt aan toevoegt:

– En we wachten nog altijd op ons wisselgeld.

Zondeval Ingezonden door Maurice Buntinx

Tijdens de godsdienstles:

– Hoe werd Adam in het paradijs gestraft voor zijn zonden?

Jantje:

– Hij moest met Eva trouwen.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven • Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

wonderlijk letterkude	heide-meertje duldbaar		helling	Engels café bedeesd	vervoermiddel roofvogel		
↙	↘			↘	↙	7	
hemellichaam vestibule		6	land in Afrika vreemd	↘			
↙			vlakgom zeemacht	↘	Chinese maat gelijk		3
geneesmiddel			↘		↘	chique hotelkamer	
naaldboom deel v.e. vaarwater bleek	↘		1	verlaagde toon buidel	↘		windrichting
↙	↘		overbreyer van prikkels	↘	2		↘
Spaans eiland toegankelijk				aanw. vnv. voorzetsel	↘		
↙			rijtuig	5			
winters voertuig	8			plezier			4

Tijdschriften van 'De Puzzelaar' vindt u in de perswinkel.

DEPUZZELAAR

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: **EIGENAAR**

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---